

Diana, Gerard en Wim Abbink

Diana, Gerard, Wim en Martin Abbink (Martin niet op de foto) waren blij verrast dat hun Simmy 136 mrij-koe van het jaar werd.

Winterswijk

Aantal koeien:	80
Melkquotum:	630.000 kg
Melkproductie:	8100 4,49 3,70
Hoeveelheid land:	45 ha zandgrond

Fokkers mrij-koe van het jaar Simmy 36 gaan voor veel eiwit in gras én melk

Eiwitrijk gras voor eiwitrijke melk

De roodbonte veestapel van de familie Abbink is nog niet buiten te vinden. Tot aan de eerste kuilsnede krijgen de koeien vers gras in de stal. Een optimale benutting van eiwit uit gras is het streven. Een nieuwe bemestingsstrategie moet daar ook aan bijdragen.

tekst **Ivonne Stienezen** video-impressie van Simmie 36 www.veeteelt.nl

De roodbonte veestapel bevat gemiddeld nog zo'n 25 procent mrij-bloed

Wim Abbink zoekt even in het koppel en haalt dan Simmy 136 richting het voerhek. Eind maart werd de Donnerdochter uitgeroepen tot mrij-koe van het jaar. Voor de familie Abbink was het een prettige verrassing. 'Het was vooral leuk om mee te maken hoe de koe in het zonnetje werd gezet tijdens de mrij-dag.' Qua uiterlijk is Simmy geen typische mrij, ze is niet fors bevestigd, net als de meeste van haar stalgenoten.

'We fokken koeien die passen binnen ons bedrijfssysteem', vertelt Wim (61). Samen met zijn vrouw Diana (56) en twee zoons Martin (30) en Gerard (24) melkt hij tachtig koeien in Winterwijk-Meddo. 'Simmy is een prima koe, maar we hebben meer koeien die aan haar kunnen tippen', stelt Wim. 'Ze heeft goed beenwerk en geeft veel eiwit met een voldoende melkplas', benoemt hij haar pluspunten. 'Het enige minpunt is dat ze langzaam melkt. Maar

Simmy 136 werd door de studievereniging MRIJ Oost uitgeroepen tot mrij-koe van het jaar

daardoor heeft ze wel een laag celgetal. Ze staat altijd links vooraan in de melkstal. Dat is het enige waardoor ze echt opvalt in de stal. Doordat ze altijd vooraan staat, kan ik haar makkelijk als eerste aansluiten en is ze gelijk klaar met de rest.'

Simmy is ingeschreven met 83 punten. Ze produceerde in haar tweede lijst in 311 dagen 7145 kg melk met 4,88% vet en 3,98% eiwit. Gemiddeld in drie lijsten scoort ze 3,87% eiwit.

Mrij-koeien met eigen karakter

De koefamilie van Simmy is al sinds de jaren tachtig op het bedrijf van Abbink. De vader van Wim kocht de eerste Simmy. 'Het zijn allemaal sterke koeien, dieren met een bijzonder karakter', vertelt Wim. Van oorsprong waren het allemaal mrij-koeien, maar inmiddels voert de vee-stapel van de familie Abbink ook veel holsteinbloed. Simmy 136 heeft nog 75 procent mrij-bloed, maar gemiddeld hebben de koeien op het bedrijf nog zo'n 25 procent mrij-bloed. 'We kijken niet naar de bloedvoering, maar naar de gebruikskennmerken. Zo hebben we ook wat Zweeds roodbont ingezet vanwege de goede gezondheidskennmerken, maar daarvan zijn nog geen vaarzen afgekalfd.'

Abbink heeft nog altijd wel een voorliefde voor het mrij-ras. 'Het zijn sterke dieren met een eigen karakter en ze gaan ook door als het even tegenzit.' Voor de stierkeuze is eiwitgehalte het belangrijkste. Een stier die geen forse plus heeft voor eiwit, wordt op het bedrijf niet gebruikt. 'Goede eiwitstieren zijn helaas niet zo dik gezaaid', stelt Wim. Verder kijken de vee-

houders naar uier, beenwerk, vruchtbaarheid en vetgehalte.

Gebruikte stieren zijn onder meer: Marvin, Brolin, Peterslund, Redman, Cherokee, Fidelity en Kodak. Op de pinken wordt sinds een paar jaar vaak een eigen stier gebruikt. De laatste was een Luczoon met 80 procent mrij-bloed. De eerste vaarzen daarvan zijn net aan de melk. 'Die lijken het heel goed te doen, maar de stier is helaas niet meer.'

Ook de ontwikkeling wordt bewust meegewogen in de stierkeuze. 'Fidelitydochters vinden we eigenlijk te groot. Ze geven goed melk, maar hebben ook duidelijk meer onderhoudsvoer nodig. Uiteindelijk willen we per hectare zo veel mogelijk melk produceren voor zo weinig mogelijk geld.' Gerard maakt daarom geregeld een berekening van de voerefficiëntie, die lag afgelopen jaar op 1,35, maar steeg door een betere kuil door naar 1,4. Net als zijn broer heeft Gerard een baan buiten de deur. Martin werkt als zzp'er, onder meer voor loonwerkers, Gerard is productmanager veehouderij bij BLGG AgroXpertus.

Bemesting aanpassen

Bij BLGG is Gerard altijd op zoek naar de praktische invulling van de wetenschappelijke kennis voor de boer. Dat brengt hij ook op het ouderlijk bedrijf in de praktijk. Afgelopen jaar is bijvoorbeeld voor BLGG-proeven de grasopbrengst van alle percelen gemeten, door net voor het maaien versgrasmonsters te nemen en de opbrengst te bepalen. 'Het kostte wel veel tijd, maar het geeft veel inzicht in de opbrengst van elk perceel', geeft Wim aan.

Voorafgaand aan de weideperiode krijgt de veestapel vers gras in de stal, nu is het nog kuilgras met mais

‘Die opbrengst is niet altijd wat het lijkt te zijn, weten we nu.’ De opbrengst varieert tussen de zes en twaalf ton droge stof per hectare. Het perceel van die zes ton had in de zomer last van engerlingen, maar de opbrengst was vooral te linken aan de bodemvruchtbaarheid.

Door de steeds krappere bemestingsnormen groeit het gras ook niet meer optimaal. ‘Dat merken we aan de melkproductie. Het rollend jaargemiddelde ligt op dit moment op 8100 kg melk met 4,49% vet en 3,70% eiwit. Doordat het eiwit in de kuilen lager is dan normaal, is de productie gedaald. Ook omdat we niet hebben gecompenseerd met extra krachtvoer. In 2009 lag de productie nog op 8560 kg met 4,54% vet en 3,63% eiwit.’

De opbrengstmetingen zijn de basis voor een ander bemestingsregime dit jaar. Inmiddels is Gerard aangeschoven bij het gesprek en licht dat toe: ‘Bij de koeien geldt dat je niet het maximale rendement uit het krachtvoer haalt als je alle koeien dezelfde hoeveelheid krachtvoer geeft.’ Dat principe gaan de veehouders ook toepassen op het land. De eerste kunstmestgift gaan ze in twee delen toedienen. De hoogproductieve percelen krijgen meer drijfmest per hectare. ‘Op die manier willen we de eiwitpotentie van de goede percelen maximaal benutten. Ook willen we de slechtere percelen eerder gaan maaien, zodat het aandeel eiwit in dat gras zo hoog mogelijk is. We zijn niet tevreden over de huidige kwaliteit, dus dan moet je wat veranderen. In november zullen we weten of deze aanpak heeft gewerkt.’

De koeien van de familie Abbink krijgen wel weidegang, maar doorgaans pas na een periode van zomerstalvoeren. En ook na het weideseizoen wordt een periode

vers gras in de stal gevoerd. Daartussenin halen de koeien het gras zelf uit de wei. ‘Dat is de beste manier om het eiwit in het gras te benutten’, legt Gerard uit. ‘Meestal gaan de koeien na de eerste kuilsnede naar buiten, zo begin juni. De percelen op afstand gebruiken we tot die tijd voor het stalvoeren.’

Het jongvee gaat helemaal niet meer naar buiten. Dit bevalt goed, het jongvee krijgt geen zomerwrang, groeit beter door en is goed ontwikkeld bij het afkalven. ‘We hebben geen problemen met vaarzen die moeten leren grazen. Ze kennen vers gras natuurlijk al wel van het stalvoeren. Ook longwormen zorgden niet voor problemen, alhoewel de laatste paar zomers wel behoorlijk droog waren,’ vult Wim aan.

Taken verdeeld over hele familie

De taakverdeling is helder bij de familie Abbink. Gerard, die nu nog bij zijn ouders woont, voert de kalveren en het jongvee voordat hij ’s ochtends naar zijn werk gaat. Martin, die met zijn gezin een paar kilometer verderop woont, zorgt voor het voeren. Doordat hij zelfstandige is, kan hij meestal wel regelen dat hij niet te vroeg hoeft te beginnen. Wim is degene die meestal melkt. ‘Ik ben de enige fulltimer op het bedrijf’, grapt hij. Diana en Gerard doen samen de boekhouding. Diana werkt daarnaast ook nog buiten de deur.

De fokkerij is een taak die Gerard en Wim samen voor hun rekening nemen. ‘We hebben daarin wel dezelfde gedachtelijn’, geeft Gerard aan. Ze werken met SAP, de grootste waarde daarvan vinden ze het beperken van inteelt. SAP maakt per koe een uitdraai voor mrij-basis, holsteinbasis en Zweeds roodbont. Dat betekent dat we

in de praktijk kunnen kiezen uit negen stieren per koe, keus genoeg dus’, vindt Gerard.

Langzaam groeien

Voor volgend jaar staat een uitbreiding van de stal op de planning. De belangrijkste reden dat familie Abbink gaat bouwen, is de te kleine melkstal. De 2x5 visgraat uit 1978 is inmiddels wel verouderd en wat klein voor de tachtig koeien. ‘Als we dan toch gaan bouwen, vergroten we ook maar gelijk de stal,’ zegt vader Wim. De keuze voor het melksysteem heeft hij aan de twee opvolgers overgelaten, zij moeten daar straks mee melken. De keuze is gevallen op een swingoversysteem, dubbel 20 of 22 stands, dat moet nog worden bepaald. Als de uitbreiding klaar is, telt de stal 200 ligplaatsen, inclusief ligplaatsen voor droge koeien en jongvee. Als het vloertype is gekozen, kan de milieuvergunning worden aangevraagd.

Het is niet de bedoeling om de stal direct vol te zetten. ‘We willen langzaam opschalen, steeds een beetje groeien, met eigen jongvee. We moeten het zelf ook kunnen bijbenen. Het verdwijnen van het quotum is voor ons geen reden om nu uit te breiden. Dat is toch een dooie mus, daar komen wel weer andere kosten voor in de plaats,’ is de overtuiging van Gerard. De uitbreiding is natuurlijk ook gericht op de overname door de beide zonen. ‘Met meer dan honderd koeien kun je het werk sowieso al niet meer in je eentje. Dus waarom dan niet samen verder?’ Eventueel kan één van de twee een baan buitenshuis houden. Volgens Wim vullen zijn zoons elkaar prima aan. ‘Gerard is meer van het papierwerk en het management, Martin is meer een doener.’ |